

Brusel 18. června 2024
(OR. en)

11333/24

COPEN 326
JAI 1067

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Delegace
Č. předchozího dokumentu:	10254/24
Předmět:	Závěry Rady o posílení justiční spolupráce se třetími zeměmi v boji proti organizované trestné činnosti

Delegace naleznou v příloze závěry Rady o posílení justiční spolupráce se třetími zeměmi v boji proti organizované trestné činnosti, které schválila Rada na svém 4031. zasedání konaném ve dnech 13. a 14. června 2024.

Závěry Rady

„Boj proti obchodu s drogami a organizované trestné činnosti:

posílení justiční spolupráce se třetími zeměmi“

Úvod

Obecně

- a) Organizovaná trestná činnost a nedovolený obchod s drogami představují významnou hrozbu pro evropské občany, podniky a instituce, jakož i pro evropské hospodářství a bezpečnost členských států. Organizované zločinecké skupiny se stále častěji uchylují k extrémnímu násilí, pronikají do legální ekonomiky a využívají korupci, čímž narušují právní stát a ohrožují základy našich demografií.
- b) Cílem Strategie EU pro boj proti organizované trestné činnosti na období 2021–2025¹ je posílit spolupráci v oblasti vymáhání práva a justiční spolupráce, bojovat proti strukturám organizované trestné činnosti a proti trestné činnosti s vysokou prioritou, eliminovat výnosy z trestné činnosti a zajistit moderní reakci na technologický vývoj. Strategie EU pro oblast drog na období 2021–2025 a Akční plán EU pro oblast drog na období 2021–2025 poskytují zastřešující politický rámec pro politiku v oblasti drog. Tyto dva dokumenty zaujímají k drogové problematice fakticky podložený, integrovaný, vyvážený a multidisciplinární přístup na vnitrostátní, unijní i mezinárodní úrovni. Novějším dokumentem je sdělení Komise o plánu EU pro boj proti obchodu s drogami a organizované trestné činnosti², které stanoví opatření zaměřená na posílení odolnosti logistických uzlů, mimo jiné prostřednictvím Evropské aliance přístavů, na rozbíjení vysoce rizikových zločineckých sítí, na prevenci a na mezinárodní spolupráci.

¹ Dokumenty 8085/21 + ADD 1.

² Dokument 14114/23.

- c) Na základě tohoto rámce a s ohledem na stále znepokojivější situaci v oblasti drog je nezbytně nutné přijmout v boji proti organizované trestné činnosti související s drogami účinná opatření, jež budou výsledkem spolupráce členských států, orgánů a agentur EU a jež budou realizována v rámci mnohostranného přístupu. Aspekty řečených opatření, které se týkají posílení justiční spolupráce se třetími zeměmi, jsou předmětem těchto závěrů.

Justiční spolupráce

- d) Většina nejnebezpečnějších zločineckých sítí má dosah, který přesahuje hranice EU. Tento globální dosah se odráží ve složení zločineckých sítí, kdy je mezi členy 821 nejnebezpečnějších zločineckých sítí zastoupeno 112 národností³. Justiční spolupráce se třetími zeměmi má proto zásadní význam pro usnadnění trestního stíhání a postavení členů zločineckých sítí před soud.
- e) Justiční spolupráce se třetími zeměmi je již dobře rozvinutá, a to jak na úrovni členských států, tak i na úrovni EU. Na úrovni EU již existuje řada nástrojů, fór a právních nástrojů. Zejména Eurojust, Úřad evropského veřejného žalobce (EPPO) a Evropská justiční síť pro trestní věci (EJS) neustále rozšiřují svou angažovanost a partnerství se třetími zeměmi s cílem usnadnit justiční spolupráci. Pro další zlepšení justiční spolupráce se třetími zeměmi v boji proti organizované trestné činnosti jsou zapotřebí dodatečná opatření v mezích Smluv. Tato práce by se měla zaměřit na omezený počet priorit, aby bylo dosaženo výsledků v krátkodobém horizontu.

³ Veřejná zpráva Europolu „Dekódování nejnebezpečnějších zločineckých sítí EU“.

- f) Opatření, která by mohla být přijata na úrovni Unie i na vnitrostátní úrovni s cílem posílit justiční spolupráci v trestních věcech, se liší v závislosti na dotčené třetí zemi. Mezi prvky, které je třeba zohlednit, patří: stávající úroveň justiční spolupráce a spolupráce v oblasti prosazování práva; situace z hlediska právního státu a základních práv, včetně ochrany údajů; situace třetí země jako země původu, tranzitní země nebo cílové země, pokud jde o oběti obchodování s lidmi a zboží; v jakém rozsahu je třetí země zemí původu zločineckých organizací působících v EU; v jakém rozsahu je třetí země zneužívána jako bezpečné útočiště osobami podezřelými z toho, že hrají klíčovou úlohu v rámci činností zločinné organizace a mají prospěch z trestné činnosti a výnosů – rovněž označovanými jako cíle s vysokou hodnotou. Dalším prvkem, který lze zohlednit, je existence významných nedostatků, které přispívají ke schopnosti zločineckých organizací prát peníze nebo přesouvat majetek nezákonného původu prostřednictvím finančního systému. Níže uvedená opatření by měly posoudit všechny zúčastněné strany v souladu se svými příslušnými mandáty a pravomocemi a v souladu se zásadou loajální spolupráce ve vztahu ke každé třetí zemi, s níž je třeba zlepšit justiční spolupráci. Opatření by měla být prováděna flexibilně s přihlédnutím k různým situacím a konkrétním souvislostem.
- g) V souladu se Smlouvami si členské státy ponechávají širokou pravomoc, pokud jde o určení nejúčinnějších nástrojů justiční spolupráce v trestních věcech se třetími zeměmi na dvoustranném základě. Většina níže uvedených opatření má doplnit opatření přijatá členskými státy na dvoustranné úrovni v rámci jejich spolupráce se třetími zeměmi, pokud jde o justiční spolupráci.

Závěry Rady

1. Rada zdůrazňuje, že je třeba v rámci boje proti organizované trestné činnosti posílit justiční spolupráci se třetími zeměmi v trestních věcech. V této souvislosti Rada podporuje probíhající úsilí v oblasti justiční spolupráce se třetími zeměmi obecně, domnívá se však, že je zapotřebí další práce. Nová opatření, jejichž přijetí se navrhuje na úrovni EU, mají doplnit a posílit stávající opatření EU a opatření přijatá členskými státy na dvoustranné úrovni.
2. Nová opatření by se měla zaměřit na třetí země, u nichž by bylo další úsilí o posílení justiční spolupráce v boji proti organizované trestné činnosti obzvláště přínosné. Tyto třetí země lze určit na základě příslušných kritérií, jako je počet „cílů s vysokou hodnotou“⁴ nacházejících se v třetích zemích, na něž se vztahují žádosti o justiční spolupráci (včetně žádostí o vydání, žádostí o vzájemnou právní pomoc a žádostí za účelem konfiskace), a existence významných nedostatků, které přispívají ke schopnosti zločineckých organizací prát peníze nebo přesouvat majetek nezákonného původu prostřednictvím finančního systému (pro účely těchto závěrů dále jen „prioritní třetí země“).
3. V tomto rámci Rada vyzývá Eurojust, aby v případě potřeby v konzultaci s EJS, Europolem a EPPO shromažďoval a hodnotil informace o zemích, s nimiž má posílená spolupráce zvláštní význam pro boj proti organizované trestné činnosti, a aby výsledky předal Radě a Komisi k projednání. Mezitím již může práce na níže popsanych opatřeních začít na základě hodnocení potřeb provedeného jednotlivými členskými státy, Komisí a Eurojustem. To umožní lepší stanovení priorit a koordinaci v budoucnu.

⁴ Cíli s vysokou hodnotou jsou jednotlivci a zločinecké organizace představující nejvyšší riziko organizované a závažné trestné činnosti, [programový dokument Europolu na období 2024–2026](#), s. 58.

4. Rada vyzývá členské státy, Komisi, Eurojust a EJS, aby organizovaly výměnu zkušeností a osvědčených postupů mezi odborníky z členských států ohledně justiční spolupráce s prioritními třetími zeměmi. Bude důležité, aby se těchto schůzek účastnili nejenom státní zástupci a případně vyšetřující soudci a příslušníci donucovacích orgánů, ale i ústřední orgány. Je rovněž důležitá flexibilita, neboť členské státy mají ve vztahu ke konkrétním třetím zemím různou míru spolupráce a různé potřeby.
5. Členské státy se vyzývají, aby zajistily, že orgány členských států přítomné v prioritních třetích zemích a sehrávající úlohu při usnadňování justiční spolupráce, jako jsou – v závislosti na organizaci každého členského státu – například styční úředníci, styční soudci nebo státní zástupci nebo diplomatická zastoupení, budou vybízeny k tomu, aby sdílely získané zkušenosti a osvědčené postupy, které vyvinuly v průběhu své justiční spolupráce v trestních věcech s dotčenou třetí zemí, a aby případně diskutovaly o možných společných přístupech ke komunikaci s jejími orgány. Tyto výměny by mohly být organizovány neformálně a pružně, ve vhodných případech se zapojením zástupců EU.
6. Eurojust navázal intenzivní spolupráci s řadou třetích zemí. Jednou z forem této spolupráce je vysílání styčných státních zástupců do Eurojustu. Bylo uzavřeno několik dohod o spolupráci a v současné době se jedná o dalších, které EU uzavře. Tento přístup se ukázal jako obzvláště cenný. V operativně odůvodněných případech může být zapotřebí další úsilí. Eurojust se vyzývá, aby ve vybraných případech a pokud možno v rámci plnění rozpočtu zvážil vyslání styčných soudců nebo státních zástupců podle článku 53 nařízení (EU) 2018/1727.

7. Existence mezinárodní dohody, která poskytuje pro justiční spolupráci se třetími zeměmi právní základ, tuto spolupráci značně usnadňuje. Členské státy, ESVČ a Komise se vyzývají, aby podporovaly přistoupení prioritních třetích zemí k úmluvám Rady Evropy poskytujícím takový právní základ, a to zejména k úmluvě o vydávání a úmluvě o vzájemné právní pomoci a k jejich protokolům. Přistoupení by mělo být podporováno ve spolupráci s Radou Evropy.
8. V zájmu účinnější spolupráce s prioritními třetími zeměmi je důležité spojovat diplomatické úsilí. V rámci tohoto přístupu je třeba zajistit, aby byly v širších diskusích mezi EU a těmito třetími zeměmi řádně zohledňovány otázky justiční spolupráce, zejména problémy při získávání vydání. Z tohoto důvodu:
- a) Komise se vyzývá, aby v konzultaci s Eurojustem a případně s Europolem a ESVČ vypracovala a pravidelně aktualizovala informační balíček pro spolupráci s prioritními třetími zeměmi, včetně relevantních údajů o úrovni spolupráce v oblasti prosazování práva a justiční spolupráce. Tento informační balíček je možné využít na různých fórech pro spolupráci, v politických dialozích nebo při návštěvách zástupců EU. Měl by být rovněž sdílen s členskými státy pro účely jejich vlastních kontaktů s dotčenou třetí zemí.
 - b) Komise a členské státy se vyzývají, aby ve vhodných případech uspořádaly zvláštní dialogy „Týmu Evropa“ s prioritními třetími zeměmi za účasti zástupců Komise a příslušných členských států na vysoké úrovni s cílem konkrétně projednat, jak zlepšit justiční spolupráci na všech stranách.

9. Výše popsaná opatření představují soubor nástrojů pro justiční spolupráci se třetími zeměmi, který má být využíván flexibilně a v závislosti na konkrétních okolnostech (včetně situace z hlediska nezávislosti soudnictví, lidských práv a ochrany údajů). Tento soubor nástrojů je obzvláště užitečný v rámci dalšího úsilí o zlepšení a posílení justiční spolupráce s prioritními třetími zeměmi v koordinaci s úsilím v oblasti prosazování práva. Je relevantní i v širším kontextu justiční spolupráce se třetími zeměmi obecně a měl by být v tomto kontextu zohledněn.
-